

#113 Zwaar geëscaleerde belastingdossiers

Hoe ga je om met zwaar geëscaleerde belastingdossiers? Elke fiscale advocaat en belasting-ambtenaar heeft vermoedelijk wel eens te maken gehad met een of meerdere totaal uit de hand gelopen conflict(en) tussen belastingdienst en belastingplichtige; de ene procedure na de andere met een veelheid aan klachten bij het management van de belastingdienst en/of de Nationale Ombudsman. Hoe kom je daar nog uit? Bij de belastingdienst is bij dergelijke lang-slepende zaken het team 'Escala Conflictbegeleiding' actief. Dit team heeft ook onderzoek gedaan naar zogeheten 'fiscale lastposten'.

Op dinsdag 11 juni 2019 organiseert de Vereniging voor Fiscale Mediation (VFM) een middag met als titel: 'Fiscale lastposten' in Rotterdam. Tijdens deze middag gaan vertegenwoordigers uit de fiscale advocatuur (Peter van Hagen van ons kantoor), belastingadvieswereld en rechterlijke macht in debat met de projectleiders van het team 'Escala Conflictbegeleiding' van de belastingdienst.

Team Escala Conflictbegeleiding belastingdienst

In 2014 heeft de belastingdienst onder leiding van de heren Dautzenberg en Crijns verslag gedaan van het Project Escala¹. Project Escala ziet op een onderzoek naar zwaar geëscaleerde belastingdossiers². Bedoeling van het project was het analyseren van een aantal aangedragen dossiers en tot aanbevelingen hierin te komen. Het onderzoeksteam ziet procederen – net als wij – als een vak. Om dit goed te kunnen doen is van belang gezag te ontwikkelen, ervaring op te doen met procedures (frequentie) en focus op het procesrecht (concentratie). Volgens het projectteam betekent dit ook sturen op compliance, helpen en zo nodig ook 'aanpakken'.

In het onderzoek wordt een onderscheid gemaakt tussen 'het geschil' en 'het conflict'.

Een geschil is volgens de onderzoekers: feitelijk en juridisch, cognitief zakelijk rationeel en gaat vooral over rechtmatigheid en efficiency.

Een conflict gaat over de relatie, de communicatie en emotie, is niet rationeel en gaat volgens hen over rechtvaardigheid en effectiviteit.

Er zijn volgens de onderzoekers zo'n 4.000 tot 5.000 rechtszaken per jaar met daarin de belastingdienst als 'repeat player'. Van de 74 procesdossiers die zij hebben onderzocht, herkenden zij 4 conflictdossiers, 20 dossiers zonder conflictelementen en 50 dossiers met conflictelementen.

Het onderzoeksteam concludeert ten aanzien van de behandelaar van de belastingdienst dat die doorgaans (inhoudelijk) goed is op zijn vakgebied en voldoende scoort als het gaat om een normale communicatie en relatie. Waar de ambtenaar volgens het onderzoeksteam niet goed in is, is het herkennen en erkennen van emoties, onmacht en het optreden in chaotische situaties. Er wordt wel gehoord, maar niet geluisterd. Volgens het onderzoeksteam spelen het graag gelijk willen hebben, de 'eigen werkelijkheid' en tunnelvisie de ambtenaren parten. De gang naar de rechter wordt gezien als de geëigende weg om zaken als deze dan 'op te lossen'. Dit is een juridische benadering die past bij de doorgaans (fiscaal) inhoudelijk georiënteerde belastingambtenaar.

¹ Project Escala, presentatie in mei 2014 voor de Vereniging van Overheidsmediation door Crijns en Dautzenberg.

² Mediation als 'gamechanger' om fiscale conflicten op te lossen, MBB nr. 9 2017, Mr R. Vos en drs A.J. van Raaij.

De heren Crijns en Dautzenberg hebben over hun bemoeienis met fiscale lastposten ook een artikel geschreven in het Tijdschrift Conflicthantering³ met als titel 'Extreem lastig gedrag – een alternatieve aanpak'. Zij hebben met het team 'Escala Projectbegeleiding' een aantal interventies ontwikkeld die kunnen helpen het conflict tussen belastingdienst en belastingplichtige hetzij op te lossen dan wel er in elk geval voor te zorgen dat het conflict beheersbaar wordt gemaakt. De interventies zijn volgens hen ook gericht op het eigen gedrag van de belastingdienst. Zij bespreken ook de inzet van mediation in dergelijke langslpende conflicten. Wel is ons inziens te merken dat het artikel is geschreven door belastingambtenaren, omdat de lastige burger als uitgangspunt wordt gekozen. Spreek je hierover met een advocaat of een belastingadviseur, dan zal er zeker ook herkenning zijn van een uiterst vervelende belastingambtenaar als fiscale lastpost.

VFM middag 'Fiscale lastposten' op 11 juni 2019

Op dinsdag 11 juni 2019 organiseert de Vereniging voor Fiscale Mediation (VFM) een middag met als titel: 'Fiscale lastposten' die plaatsvindt in Rotterdam. Ron Dautzenberg en Valentijn Crijns zullen dan een inleiding verzorgen. Volgens hen is de behandeling van fiscale lastposten thans niet adequaat en zijn de kosten en lasten voor de belastingdienst onnodig hoog.

Zij gaan op deze middag ook in op de rol die mediation kan spelen in 'conflictdossiers'.

Vervolgens vindt een forumdiscussie plaats met een panel bestaande uit Peter Fortuin (senior raadsheer Gerechtshof 's-Hertogenbosch en raadsheer-plaatsvervanger bij het College van Beroep, alsmede de Centrale Raad van Beroep), Peter van Hagen (partner Hertoghs advocaten), Sylvester Schenk (Directeur Vaktechniek van het Register Belastingadviseurs) en Arjo van Eijsden (partner EY en lid van het bestuur van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs). Aanmelding is mogelijk door een e-mail te sturen naar secretaris@vfmmmediation.nl. Niet-leden van de VFM betalen € 75,-.

³ Tijdschrift Conflicthantering 2018, nr. 6, NMV, SDU.